

професійній діяльності фахівців» (18 травня 2016 р.); Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти» (27 травня 2016 р.); секція «Психолого-педагогічні умови професійного становлення і розвитку молодого науковця»; II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології» (28 квітня 2017 р.); секція «Реалізація професійного потенціалу науково-педагогічних працівників в умовах сучасного університету»; науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Наука і молодь 2017: пріоритетні напрями глобалізаційних змін» (19 травня 2017 р.); секція «Роль наукової молоді в розвитку сучасної освіти»; II Всеукраїнська науково-практична конференція «Психолого-педагогічний супровід фахової підготовки та підвищення кваліфікації особистості в умовах трансформації освіти» (26 травня 2017 р.); секція «Психолого-педагогічні чинники професійного розвитку молодого дослідника».

Голова РМУ Я. Л. Швень є «генератором» ідей, зокрема щодо сучасних та інноваційних креативних наукових заходів. Реалізовано низку таких заходів: науковий Open air (30 червня 2016 р.); тематична дискусія «Методологія сучасних наукових досліджень: класичний і мультипарадигмальний підхід» (25 жовтня 2016 р.); онлайн семінар «Розвиток професіоналізму молодих науковців у Німеччині» за участю аспіранта з Німеччини – Eugen Trost, Humboldt-Universität Berlin (25 жовтня 2016 р.); майстер-клас «Акторська майстерність в діяльності викладача» за участю М. Щегельського, режисера, актора театру і кіно (16 листопада 2016 р.); воркшоп «Толерантність до різноманіття: не обмежуй свій світ» (16 травня 2017 р.); майстер-клас «Науковий пошук дослідника» за участю Tomasz Kuk, тренер ACC ICF (Міжнародна Федерація Коучингу, Польща

ЛІТЕРАТУРА

1. Катюк Я. Л. (Швень Я. Л.) Об'єднання дає результат / Я. Л. Катюк, Н. В. Коробко // Освіта. — Київ : Інтерекспредрук, 2017. — № 5/6(5751/5752), 1–8 лют. — С. 4.
2. Катюк Я. Л. (Швень Я. Л.). Діяльність Ради молодих учених у 2016 році / Я. Л. Катюк, Н. В. Коробко // Педагогічна газета. — Київ : Інтерекспредрук, 2017. — № 1(257), січ. – лют. — С. 6.
3. Швень Я. Л. Реалізація професійного потенціалу молодого вченого в умовах сучасного університету [Електронний ресурс] / Я. Л. Швень // Професійний

(20 червня 2017 р.); IX Англомовний семінар для науковців «Open Up!», тема «Media education training for English teachers» (20 грудня 2017 р.).

Слід визначити тісну взаємодію РМУ УМО з Радою молодих учених НАПН України і радами молодих учених інших інститутів НАПН України. Так, представники РМУ брали участь у IV Англомовному семінарі для науковців «Open Up!» (17 травня 2017 р.); у Open air (21 червня 2017 р.), що проводився Радою молодих учених НАПН України.

У вересні 2017 року на вченій раді ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» слухали питання про діяльність РМУ (доповідач – голова РМУ Я. Л. Швень). Члени вченої ради схвалили діяльність РМУ і рекомендували продовжити роботу з організації масових наукових заходів з метою популяризації наукових ідей та обміну досвідом наукової роботи між молодими вченими закладів вищої освіти та наукових установ НАПН України.

Усі події і заходи РМУ широко висвітлюються на офіційному сайті ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», у соціальній мережі Фейсбук, а також їх представлено у вигляді публікацій.

Перспективними завданнями на майбутнє визначено такі, як налагодження професійних контактів і культурних зв'язків з науковими молодіжними організаціями закладів післядипломної педагогічної освіти, закладами вищої освіти і науковими установами України, створення осередку молодіжної наукової спільноти закладів післядипломної педагогічної освіти в межах УВУПО (з координаційним центром на базі УМО). У межах науково-освітньої діяльності передбачається долучитися до роботи шкіл молодих учених УМО і УВУПО (Українського відкритого університету післядипломної освіти).

Підсумовуючи результати діяльності молодих дослідників, слід зазначити, що єдність наукової спільноти молодих науковців – запорука успіху команди, якою є Рада молодих учених УМО.

розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології : матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. — Режим доступу : <https://ppo.mk.ua/mod/page/view.php?id=3569>. — Дата звернення: 25.12.2017. — Назва з екрана.

4. Швень Я. Л. Про діяльність Ради молодих учених УМО [Електронний ресурс] / Я. Л. Швень // Матеріали доповіді на вченій раді УМО. — Режим доступу : <https://issuu.com/yaroslavashchen4/docs/>. — Дата звернення: 25.12.2017. — Назва з екрана.

ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛИ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА СПІВПРАЦІ МІЖ ЗАКЛАДАМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

О. Барабаш, О. Ануфрієва

Ми живемо в умовах глибинних і швидкоплинних змін, пов'язаних із сучасними інтеграційними та глобалізаційними процесам. Перехід до нової постіндустріальної цивілізації зумовлює виклики, достойна відповідь на які забезпечить стійкий рух та розвиток України в найближчому майбутньому, її інтегрування в європейський соціокультурний простір. Особливу роль у цих складних і неоднозначних процесах покликана виконувати наука.

Основним ресурсом розвитку в умовах інформаційного суспільства є люди, їхні інтелектуальні, творчі, духовні здібності. Плекання цього ресурсу є завданням кожної держави, яка планує і бачить своє майбутнє.

Завдання суспільства – створити умови для реалізації потенціалу кожної людини за допомогою доступу до інформації та творення нового наукового знання, сучасних засобів комунікації тощо.

У теперішній час особливої актуальності набуває проблема підготовки нової генерації наукових кадрів, яким у найближчому майбутньому необхідно буде вирішувати багато складних завдань у сфері освіти. Цілком очевидною є вимога до підвищення якості наукових досліджень, зважаючи на їх наукоємність, інтегрований характер, досягнення і вимоги сучасної світової науки. Реалізувати ці завдання можна тільки шляхом об'єднання

зусиль різних установ, які входять до системи закладів післядипломної педагогічної освіти.

Одним із шляхів створення творчого наукового середовища, яке б забезпечувало вибір індивідуальної траєкторії для особистісно-професійного розвитку науково-педагогічних працівників, є робота Школи молодих науковців ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (далі Школи). Її діяльність започаткована з ініціативи В. Олійника, академіка НАПН України, доктора педагогічних наук, професора, ректора УМО та підтримки Р. Зуб'яка, кандидата педагогічних наук, доцента, ректора Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Кураторами Школи є завідувач аспірантури УМО, кандидат педагогічних наук, доцент О. Ануфрієва та проректор з наукової роботи Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент О. Барабаш.

Упродовж п'яти років на базі Івано-Франківського ОІППО проходять виїзні засідання Школи молодих науковців. Вони внесені до річного плану роботи інституту та університету як заходи, що забезпечують співпрацю різних інституцій у сфері неперервної освіти дорослих. Загалом діяльність Школи спрямована на створення умов для підвищення дослідницької компетентності талановитої молоді, реалізації інтелектуального потенціалу, розвитку наукових ініціатив, активізації зв'язків між різними закладами освіти.

У роботі Школи постійно беруть участь провідні науковці Університету та працівники Івано-Франківського ОІППО. Зміст занять максимально зорієнтований на запити аспірантів та здобувачів, що працюють над дисертаційними дослідженнями. Ми намагаємося розглядати прикладні проблеми, з якими зустрічається кожен з них незалежно від сфери наукових інтересів та приналежності до певної наукової школи.

Для підготовки вчених нової генерації з новим стилем професійного мислення задіяно ресурси провідних наукових шкіл УМО, які проводять дослідження, розглядаючи природу людини та її розвиток в гуманістичному контексті. Нами беруться до уваги такі особливості розвитку дорослої людини, на які вказують психологи М. Савчин та Л. Василенко, а саме, коли йдеться про зростання її самостійності, свободи та відповідальності, розвиток індивідуальності (неповторності), творчого ставлення до дійсності та власного життєвого шляху; посилення соціально-духовної інтегрованості, соціальної відповідальності, збагачення форм її життєдіяльності [2, с. 36].

Отже, ми намагаємося реалізувати такі функції наукових шкіл як гносеологічна, практична, комунікативна, інформаційна, організаційно-просвітницька. Найбільшою мірою ми співпрацюємо з представниками наукової школи академіка В. Олійника, які досліджують сучасні підходи до модернізації освітньої діяльності в післядипломній педагогічній освіті. Це науковці УМО: З. Рябова; Т. Сорочан; О. Ануфрієва. Постійний викладач Школи доктор педагогічних наук О. Боднар є представником наукової школи заслуженого працівника освіти України, доктора педагогічних наук, професора В. Маслова, що досліджує особливості управлінської діяльності закладів освіти. Різні форми роботи з початкуючими вченими організовують послідовники наукової школи доктора психологічних наук, професора О. Боднарчук, які вивчають проблеми створення розвивального соціального середовища, що сприяє особистісному розвитку всіх суб'єктів освітнього процесу. До прикладу:

Практичне заняття «*Авторська методика: процедура стандартизації та валідації*»; «*Особливості використання комп'ютерних технологій для обробки експериментальних даних дисертаційного дослідження*» (О. Боднарчук, д-р психол. наук, проф., завідувач кафедри психології управління ЦППО ДВНЗ «УМО»);

Тренінги «*Лідерський потенціал сучасного молодого науковця*»; «*Коучинг у діяльності молодого науковця*» (О. Боднарчук, д-р психол. наук, проф., завідувач кафедри психології управління ЦППО ДВНЗ «УМО»; О. Нежинська, канд. психол. наук, доцент кафедри психології управління ЦППО ДВНЗ «УМО»).

Незважаючи на те, що кожна праця вченого має індивідуальний і творчий характер, він повинен спиратися на певні основи, визначені в науковому співтоваристві. Саме цьому були присвячені такі заходи, як:

Панельна дискусія «*Науковий апарат дисертаційного дослідження: як уникнути типових помилок*» (О. Боднар, д-р пед. наук, доцент Тернопільського пед. ун-ту);

Практичні заняття «*Структура і зміст моделі у дисертаційному дослідженні*»; «*Аналітико-експертний підхід до аналізу експериментальних даних дисертаційного дослідження*»; «*Наукові підходи в сучасній методології наукових досліджень*» (О. Боднар, д-р пед. наук, доцент Тернопільського пед. ун-ту);

Практичні заняття «*Експеримент у дисертаційному дослідженні*»; «*Як «смачно» подати результати дисертаційного дослідження*» (З. Рябова, д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри педагогіки, управління та адміністрування Навчально-наукового ін-ту менеджменту та психології ДВНЗ «УМО»).

За формою роботи заняття Школи наближені до тренінгу і побудовані у формі постійного діалогу (полілогу), який відбувається між викладачем-тренером та молодими науковцями завдяки спеціально підбраному змісту й активній груповій взаємодії. У роботі кожен з них має змогу проявити свою індивідуальність, особистісні та професійні якості, набуває нового для себе досвіду завдяки перебуванню в ролі науковця-дослідника, впевненості у власні сили, вміння вибудовувати логіку та зміст усного повідомлення, зважаючи на цільову аудиторію. До таких занять можна віднести:

«*Тайм-менеджмент у роботі над дисертаційним дослідженням*» (О. Барабаш, канд. пед. наук, доцент, проректор з наукової роботи Івано-Франківського ОІППО; Л. Підлипна, канд. психол. наук, завідувач обласного центру практичної психології та соціальної роботи).

«*Підготовка молодого науковця до публічного виступу*» (О. Барабаш, канд. пед. наук, доцент, проректор з наукової роботи Івано-Франківського ОІППО).

«*Панорама шляху до захисту дисертаційного дослідження та ділова гра «Координація наукової теми: основні елементи наукового дослідження, його змістовий алгоритм*» (О. Снісаренко, канд. пед. наук, доцент, секретар спеціалізованої ради ДВНЗ «УМО»; О. Ануфрієва, канд. пед. наук, доцент, зав. аспірантури);

Оформлення результатів науково-дослідної роботи «*Нормативні вимоги до організації та проведення наукового дослідження*»; «*Використання кваліметрії при підготовці дисертаційного дослідження*» (О. Ануфрієва, канд. пед. наук, доцент, зав. аспірантури).

«*Організаційно-наукові основи проведення наукового дослідження та визначення його категоріального апарату*» (Т. Сорочан, д-р пед. наук, проф., директор ЦППО.)

Психологія особистісної саморегуляції науковця» (А. Москальова, канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології управління ЦППО ДВНЗ «УМО»).

«Сучасні методологічні засади наукового пізнання» (Д. Дзвінчук, д-р філос. наук, проф., декан Івано-Франківського нац. ун-ту нафти і газу);

«Можливості міждисциплінарної аналітики при проведенні сучасних наукових досліджень» (М. Жук, канд. філос. наук, зав. кафедри соціально-гуманітарних дисциплін).

Проведення Школи у форматі тренінг-марафону забезпечує формування сприятливого мікроклімату, ефективну взаємодію рівних між собою учасників навчання. Неформальне спілкування сприяє тому, що початкуючі науковці починають мислити як учені, оперувати новою професійною лексикою. Цьому допомагає спеціально укладений керівниками Школи зміст роботи, що охоплює найбільш складні етапи роботи над дисертаційним дослідженням, наприклад: обґрунтування наукових підходів, які визначають сутність сучасних наукових досліджень; опрацювання даних експериментальної роботи; узагальнення матеріалів дисертаційного дослідження; підготовка наукової статті з урахуванням вимог до міжнародних фахових видань. Сюди ж можна віднести сучасну, далеко не однозначну в способах реалізації ідею доброчесності в наукових працях.

Успіх у підготовці науково-педагогічних кадрів залежить не тільки від добре укладених навчальних програм. Значною мірою має на увазі власне усвідомлення того, що людина змінюється і росте, має можливість знаходитися у ситуаціях, де бачить себе ніби збоку, постійно здійснює самоаналіз. Власне, така відкритість до самого себе вчить не боятися себе, свого внутрішнього світу, суперечливих почуттів, які неодмінно супроводжують особистісно-професійний розвиток. Цьому сприяють заходи, які проводять психологи та психотерапевти. Одним із прикладів може слугувати майстер-клас «Написання дисертації як досягнення цілі» (з використання метафоричних, коучингових карт «Сила часу» В. Вернікової), який провела Л. Підлипна, кандидат психологічних наук, директор обласного центру практичної психології та соціальної роботи;

Необхідно зауважити, що робота Школи – це постійна зміна формального та неформального спілкування, де кожен з учасників групи оточений увагою, має можливість не лише допомагати іншим, а й розраховувати на їхню допомогу і підтримку. Водночас робота побудована таким чином, щоб у молодих науковців залишався час на індивідуальні консультації з викладачами. В основному вони стосуються організаційних питань, різних аспектів оформлення дисертаційних досліджень та інших документів.

Сьогодні вже можемо засвідчити результативність нашої діяльності. Насамперед, Школа успішно працює вже понад п'ять років, має свій логотип та власні традиції у способах взаємодії, довготривалих партнерських стосунках, формах роботи, самій організаційній культурі. Вона є середовищем вільного спілкування людей з різних куточків України, різного віку, неоднакового особистого та професійного досвіду, мови спілкуван-

ня. Всі її учасники почувають себе єдиним цілим, групою зі спільними інтересами та професійними проблемами. Сприяє цьому інформаційна підтримка мережі УМОШКА, яка створює загальний фон безперервності навчання, підтримує зворотний зв'язок, постійно надає необхідну інформацію. За вказаний період пройшли процедуру захисту такі активні учасники Школи як: Т. Кравчинська, Н. Коробко, О. Самойленко, В. Кот, І. Пустовалов, Т. Бурласенко, В. Кошіль, В. Луніна, А. Тиунова, О. Кулик, Я. Андрущенко та ін.

До результатів діяльності Школи ми відносимо можливість постійного неформального підвищення кваліфікації працівниками Івано-Франківського ОІППО, які одночасно готують заняття та навчаються разом з молодими науковцями з усієї України. Серед них – науковці та методисти Н. Глинянюк, Г. Сагайдак, Х. Дуда, Л. Мінда, Г. Войтків, Г. Адамович, С. Сміх, Л. Крикун, Т. Глуханюк. Це дає змогу не тільки розширювати коло спілкування, а й виходити на значно ширший аспект діяльності інституту, зважаючи на підготовку наукових кадрів як на важливу спільну соціальну мету.

Кожна Школа унікальна, не лише за складом учасників, а й за своєю тематикою. Вона є дивовижним місцем, де аспіранти можуть висловлювати і аргументувати свої погляди на проблеми наукових досліджень, співвідносити їх з позиціями інших учасників, розвивати навички наукового спілкування та дослідницьку компетентність.

Школа – це альтернативний навчальний простір для «випробовування» себе як вченого, простір для розробки, реалізації, а потім і реального втілення дослідницьких ідей, це наукова атмосфера з особливим рівнем довіри.

Зрозуміло, що діяльність Школи є однією з форм співпраці між закладами післядипломної педагогічної освіти та Університетом менеджменту освіти, що сприяє становленню нового покоління молодих учених. Вважаємо за необхідне перелічити й інші завдання, які потребують спільних шляхів вирішення, зокрема:

- отримання нових наукових знань задля створення наукових результатів, що забезпечують інноваційний розвиток освіти регіону, розробку фундаментальних та прикладних досліджень у галузі психолого-педагогічних наук, освіти дорослих, управління інноваційними процесами;
- дослідження та розробка теоретичних, методологічних та методичних основ формування і розвитку післядипломної педагогічної освіти, підсилення впливу науки на вирішення сучасних завдань навчання, виховання та розвитку особистості, управління якістю освіти;
- координація та проведення досліджень спільно з ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»;
- підтримка діючих та формування нових наукових шкіл;
- ефективне використання наукового потенціалу післядипломної педагогічної освіти для вирішення пріоритетних завдань модернізації освітньої галузі, проведення соціально-економічних перетворень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підготовка науково-педагогічних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти: зміст, організаційні форми, технології : навч. посіб. / авт. кол. : Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляховський [та ін.] ; за наук. ред. Є. Р. Чернишовой ; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». — Київ : ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», 2014. — 318 с.
2. Савчин М. В. Вікова психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин, Л. В. Василенко. — Київ : Академвидав, 2005. — 360 с.

3. Тверезовська Н. Т. Методологія педагогічного дослідження : навч. посіб. / Н. Т. Тверезовська, В. С. Сидоренко. — Режим доступу : http://pidruchniki.com/1850071661406/pedagogika/vimogi_provedennya_naukovogo_doslidzhennya. — Дата звернення: 25.02.2018. — Назва з екрана.